

Wolność - Równość - Braterstwo - Sprawiedliwość społeczna!

GŁOS POMORZA

Organ PPS na Pomorze północne, Warmię i Mazury

Rok 2 | Grudziadz - Kwidzyn - Sztum - Malbork, poniedziałek, dnia 15 kwietnia 1946 r. | Nr. 88

Konferencja prasowa z prezydentem Trumanem

Waszyngton, 14. 4. Udzielając odpowiedzi na pytania dziennikarzy, na temat wniosku polskiego w sprawie hiszpańskiej, prezydent Truman oświadczył, że zdaniem jego zarzuty przeciwko Hiszpanii mają charakter polityczny. Prezydent Truman nie udzielił w tej sprawie bliższych wyjaśnień. Następnie prezydent Truman zwrócił uwagę, że sytuacja żywnościowa na całym świecie poprawia się wyraźnie. Świat musi przetrzymać jeszcze 90 dni, a sytuacja żywnościowa ulegnie zasadniczym zmianom. Jednak te 90 dni będą bardzo ciężkie. (PAP).

Ambasador Skrzyszewski u premiera Girala

Paryż, 14. 4. Ambasador Rządu Polskiego przy rządzie republiki francuskiej, Stanisław Skrzyszewski odwiedził premiera republikańskiego rządu hiszpańskiego, Jose Girala i wręczył mu notę donoszącą oficjalnie o uznaniu hiszpańskiego rządu republikańskiego przez rząd polski. (PAP).

Przed konferencją ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw

Paryż, 14. 4. W tutejszych kołach politycznych utrzymuje się, że na konferencji ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw, omówione zostaną sporne zagadnienia dotyczące traktatów pokojowych. Na pierwszy plan wysuwa się, jak wiadomo, sprawa dawnych kolonii włoskich, oraz rozszereżenie odszkodowawcze wobec Włoch. Panuje również rozbieżność poglądów w sprawie przyszłości Triestu. Przypuszcza się, że Zw. Radziecki sprzeciwi się przyznaniu Dardaneli Grekom. Francja domaga się będzie:

- z pełnego odłączenia Zagłębia Ruhry od Niemiec,
- statutu autonomicznego dla Nadrenii,
- związanie Zagłębia Saary z francuskim obszarem gospodarczym.

Nie jest wykluczone, że mocarstwa postanowią odroczyć narady w sprawie Niemiec. (PAP).

Oskarżenia wysuwane przeciwko Michajłowiczowi

Belgrad, 14. 4. Przeciwko gen. Michajłowiczowi, który ukrywał się i został ujęty przed miesiącem zostały wysunięte następujące oskarżenia:

- o dostarczenie pomocy okupantom niemieckim i włoskim,
- o wydanie rozkazu egzekucji bojowników walk narodowych (partyzantom marsz. Tito),
- o wykonanie mordów masowych na muzułmanach w Bośni. (PAP).

Zakaz noszenia mundurów niemieckich

Frankfurt, 14. 4. W związku z zarządzeniem władz brytyjskich, zakazujących noszenia mundurów wojskowych i odznak, korespondent PAP dowiaduje się, że jeńcy wojenni mogą po zwolnieniu z obozów przez 30 dni chodzić w starym mundurze. Ustawa ta nie obejmuje żołnierzy nadal pozostających za drutami, bądź też tych, którzy w dalszym ciągu pozostają w zwartych jednostkach na wybrzeżu Oldenburga. Zarządzenie to jest wynikiem ostrej kampanii prasy światowej przeciwko zbyt liberalnemu traktowaniu dawniejszych wojskowych niemieckich przez brytyjskie władze okupacyjne. W wielu miastach tej strefy można było do niedawna spotkać oficerów w pasach z naramiennikami, jak za dawnych czasów. Pisma brytyjskie doniosły ostatnio, że

Anglia płaci odszkodowania Niemcom

Londyn, (ZAP). W angielskiej Izbie Gmin rozpoczęła się debata budżetowa, która może mieć dla Niemców bardzo niekorzystne skutki. Otóż Anglicy, kontrolując swoje wydatki doszli do przekonania, że w obecnej sytuacji nie Niemcy Anglii, ale Anglia Niemcom płaci odszkodowania wojenne. Koszty bowiem utrzymania administracji i wojska w strefie brytyjskiej oraz pomocy żywnościowej dla okupowanej przez Anglików części Niemiec wynoszą rocznie 80 milionów funtów. Sumy te — zdaniem Anglików — powinny być wyrównywane przez Niemców. Tymczasem płaci je skarb angielski, który musi nakładać wielkie podatki na własnych obywateli oraz zaciągać pożyczki. Zadłużenie wewnętrzne Anglii wynosi już 23 miliardów funtów.

Przemówienie prezydenta Benesa Prowadzimy politykę słowiańską

Praga, (PAP). Prezydent Czechosłowacji dr. Benes przyjął delegację komitetu słowiańskiego w Pradze, wobec której oświadczył, że dotychczasowa polityka słowiańska nie była praktycznie w życiu stosowana, ponieważ narody słowiańskie niezbyt wiele o sobie wiedziały. Prezydent zaznaczył np., że Czechosłowacja daleko mniej wiedziała o Polsce niż o Związku Radzieckim i mniej znała Polaków niż np. Jugosłowian.

Wzajemne poznanie się, to — zdaniem prezydenta Benesa — jedno z podstawowych zadań słowiańskiej wzajemności i współpracy.

Prezydent Benes wskazał również na istniejące w dalszym ciągu niebezpie-

czeństwo niemieckie. Za lat 5 lub 10 problem niemiecki będzie znów aktualny dla Czechów, Polaków i Jugosłowian.

Mówiąc o polityce słowiańskiej i stosunkach ze Związkiem Radzieckim, prezydent dr. Benes zaznaczył: „Związek Radziecki znajduje się dziś w środkowej Europie. Jesteśmy dziś sąsiadami Zw. Radzieckiego i zostaniemy nimi. Zawsze tylko tego pragnęliśmy. Gdyby tak było wcześniej, nie byłoby roku 1938 i drugiej wojny światowej. Dlatego prowadzimy politykę słowiańską, a inni będą zmuszeni wstąpić w nasze ślady, ponieważ Niemcy przyjdą ponownie ze swoim „Drang nach Osten“, co zresztą właściwie oznacza „Drang nach Westen“.

Obrona Pacyfiku —

troška premierów wspólnoty australijskiej

Sydney (SAP). Premier Nowej Zelandii Peter Fraser i minister skarbu, Walter Nash przybyli tu we wtorek, 9 kwietnia, celem omówienia szeregu spraw przed wyjazdem ministra Nash na konferencję przedstawicieli Imperium Brytyjskiego. Konferencja ma odbyć się w Londynie, w maju r. b.

W rozmowie Fraser dał wyraz swemu przekonaniu, że urządzenie baz amerykańskich jest sprawą pierwszorzędnej wagi w celu utrzymania pokoju na południowym Pacyfiku. W czasie wojny Ameryka zapewniła sobie bazy w Nowej Zelandii i archi-

pelagu Samoa. Zdaniem Frasera w sprawie obrony Pacyfiku konieczna jest łączna akcja Imperium, Stanów Zjednoczonych, a być może także i Francji.

Premier australijski, Joseph B. Chifley, oświadczył przedstawicielom parlamentu, że sprawy związane z Pacyfikiem będą głównym tematem rozmów prowadzonych przez Australię i innych członków Brytyjskiej Wspólnoty Narodów. Konferencja imperialna rozpoczęła się 3 kwietnia w Londynie. Australię reprezentować będą: premier Chifley i minister spraw zagranicznych, Herbert Evatt.

Z posiedzenia sojuszniczej rady kontrolnej Zmiana na stanowisku nacz. dowódcy radz. wojsk okupacyjnych

Londyn, (PAP). Na środowym posiedzeniu Sojuszniczej Rady Kontrolnej w Berlinie gen. Sokołowski podał do wiadomości, iż został mianowany naczelnym dowódcą radzieckich wojsk okupacyjnych w Niemczech oraz przedstawicielem ZSRR w Radzie Kontrolnej na miejsce ustępującego marsz. Żukowa.

Rada postanowiła wystosować do marsz. Żukowa pismo z wyrazami uznania za jego działalność oraz życzeniami z okazji objęcia nowego stanowiska.

marsz. Montgomery postanowił zlikwidować w szybkim czasie ostatnie jednostki wojskowe niemieckie w Hamburgu i Oldenburgu. (PAP).

Podpisanie umowy handlowej polsko-radzieckiej

Warszawa, 14. 4. Dnia 12 kwietnia br. została podpisana w Moskwie umowa handlowa polsko-radziecka. Ze strony Polski umowę podpisał mini-

ster żeglugi i handlu zagranicznego, dr. Stefan Jędrzychowski, zaś ze strony ZSRR, minister handlu zagranicznego Nikejan. (PAP).

Zamach nazistowski na kościół

Wiedeń, 14. 4. W miejscowości Guttenberg w Styrii nieznani sprawcy podłożyli petardę pod miejscowy kościół. Szybko kościół wyleciał. Miejscowe władze znalazły

tylko ślady petardy. Poszlaki prowadzą do miejscowych elementów młodzieżowych, byłych członków Hitler-Jugend. Aresztowano byłego fuchrera Hitler-Jugend, Stoeckera

Niemiecki sabotaż?

Warszawa, (ZAP) Pociągi repatriacyjne z Niemcami docierają najpóźniej w 30 godzinach po wyjeździe z Kąławska do brytyjskiej strefy okupacyjnej. Te same pociągi wracające z repatriantami polskimi, na przebycie tej samej trasy wymagają co najmniej 2 dni. Jeżeli wracają puste, to podróż trwa 5—6 dni.

W strefie radzieckiej obsługę linii kolejowych stanowią Niemcy. To tłumaczy tajemnicę opóźnienia pociągów, wracających do Polski. Kolejarze niemieccy umieją stworzyć takie przeszkody techniczne, które opóźniają bieg wracających pociągów. Wpływa to niewątpliwie na przebieg akcji repatriacyjnej, nie mniej nie odmienni fakt, iż z końcem bieżącego roku Niemców na ziemiach polskich już nie będzie!

Geolodzy radzieccy szukają ropy w Austrii

Wiedeń. Do Austrii przybyła komisja rosyjskich geologów, ażeby rozpocząć poszukiwania za złożami ropy naftowej. Dotychczasowe badania pozwalają przypuszczać, że zostaną znalezione bogate złoża olejów ziemnych. (ZAP)

Ostateczne wyniki wyborów w Argentynie

Londyn. Agencja Reutersa donosi, że według ostatecznych obliczeń wyniku wyborów w Argentynie pułkownik Juan Peron otrzymał 1.478.701 głosów, a dr Jose Tamborini 1.206.750 głosów. (PAP)

Referendum we Francji

Paryż. Rada Ministrów postanowiła, że dnia 5 maja odbędzie się we Francji referendum nad projektem nowej konstytucji, uchwalonym przez Konstytuante. Wyborcy odpowiedzą na pytanie: „Czy naród zgadza się na konstytucję uchwaloną przez Narodowe Zgromadzenie Ustawodawcze?”. Jeżeli większość wyborców odpowie twierdząco, konstytucja wejdzie natychmiast w życie — w przeciwnym razie odbędzie się wybory do nowej Konstytuanty.

Zamknięcie domów publ. we Francji

Londyn. Korespondent Agencji Reutersa donosi z Paryża, że francuskie Zgromadzenie Narodowe uchwalilo ustawę, zabraniającą na całym terytorium Francji prostytucji we wszystkich jej formach. Nad projektem ustawy nie przeprowadzono dyskusji. Głosowanie odbyło się jawnie przez podniesienie ręki. Mniej więcej połowa członków Zgromadzenia nie była obecna na posiedzeniu.

W małych miastach domy publiczne będą zamknięte w przeciągu miesiąca, w większych miastach, jak Paryż, Marsylia i Lyon, domy publiczne będą zamknięte w terminie 6-miesięcznym. (PAP)

Belgia domaga się wydania Degrela

Bruksela, 14. 4. Rząd belgijski zwrócił się ponownie do rządu hiszpańskiego z żądaniem wydania przywódcy faszystów belgijskich Degrela.

W nocie napisanej w ostrych słowach mówi się o przestępstwach popełnionych przez Degrela w czasie niemieckiej ofensywy w Ardenach.

Główne wygrane

ciągnięcia 6 dnia IV Klasy 46 Loterii Państw. Warszawa, (PAP). W 6-tym dniu ciągnięcia IV klasy 46 Loterii Państwowej padły następujące główne wygrane:

- po 50.000 zł. — nr. 13294, 51873, 60589;
- po 20.000 zł. — nr. 6227, 9675, 19586, 31935, 33095, 52639.
- po 10.000 zł. — nr. 3052, 5248, 14551, 20425, 22978, 33339, 35627, 36505, 38916, 46570, 53339, 56905, 58837, 59611, 62336, 63988, 65141, 68322.

Zjazd Naczelników Woj. Urzędów Informacji i Propagandy

Warszawa. W gmachu Ministerstwa Informacji i Propagandy odbywają się trzydniowe obrady zjazdu naczelników wojewódzkich Urzędów Informacji i Propagandy oraz kierowników filmu, radia i prasy.

Zjazdowi przewodniczy minister informacji i propagandy, tow. Matuszewski, który inauguruje obrady przemówieniem na temat aktualnych zadań i prac, stojących przed aparatem propagandowym.

„Znajdujemy się — mówił tow. minister Matuszewski — w momencie, kiedy montuje się blok demokracji, a równocześnie mobilizuje swe siły reakcja, aby zburzyć stworzoną przez nas rzeczywistość, przywrócić dawny przedwojenny stan rzeczy.

Wystąpienie z inicjatywą referendum poważnie naruszyło zwartość bloku reakcyjnego i doprowadziła niewątpliwie do tego, że przy samym akcie referendum wszystkie elementy zdrowe, które są w tym bloku, opuszczają go i zwracają się z obozem demokratycznym.

Wyjaśniwszy treść i istotę referendum, minister Matuszewski zanalizował szczegółowo zagadnienia, które będą przedmiotem postawionych narodowi pytań. Odpowiedź na pytanie wypadnie niewątpliwie pozytywnie, jakkolwiek należy się spodziewać, że ze strony różnych bankrutów politycznych, zdeklarowanych kapitalistów i obszarników, którzy stracili swe majątki, wrzeszcząc przez dywersję zagraniczną będzie rzucone hasło, aby na pewne pytania powstrzymać się od odpowiedzi, zaś na inne odpowiedzieć „nie”. Jednakże ogół społeczeństwa wypowie się „tak” dlatego, że nie ma przed nami innej drogi, jeżeli chcemy mieć spokój i możliwość rozwoju. Odpowiedź „nie” może spowodować nie tylko zakłócenie gospodarcze, ale wewnętrzno-polityczne, a nawet utrudnienie w stosunkach międzynarodowych.

Referendum nie zmieni w niczym naszej postawy — wobec wyborów. Będziemy dążyć w dalszym ciągu do szerokiego bloku całej demokracji, będziemy starać się skupić całe społeczeństwo wokół hasła, które będą postawione w referendum. Wybory będą przeprowadzone pod hasłem realizacji wyników referendum.

Zadaniem aparatu propagandowego będzie przychylenie się do tego, aby demokracja polityczna i społeczna w Polsce została ugruntowana.

Następnie zjazd wysłuchał sprawozdań poszczególnych naczelników urzędów wojewódzkich o sytuacji politycznej terenu.

W środę w drugim dniu obrad przemawiał wiceminister spraw zagranicznych, przedstawiając zebranym obecną sytuację międzynarodową oraz stanowisko Polski wobec aktualnych zagadnień polityki międzynarodowej.

Premier tow. Osóbka-Morawski w krótkim przemówieniu scharakteryzował rolę i zadania propagandy.

Prezes Centralnego Urzędu Planowania tow. min. Bobrowski przedstawił sytuację gospodarczą kraju. Chcąc zrozumieć i uwiarygodnić sobie stały postęp w tej dziedzinie, należy sobie uprzytomnić codziennie fakt, że

okres, który przeżywamy, jest wyjątkowy w naszej historii i w ogóle w historii nowoczesnej jakiegokolwiek kraju. Przeciwny obywatel zapomina o dniu, na jakim znajdowaliśmy się przed rokiem, zapomina o skutkach polityki okupacyjnej Niemiec, za które dziś płacić musimy. Wszystko to łącznie z problemem migracyjnym, który mamy do rozwiązania na nieznana w naszych dziejach skalę, sprawia, że sytuacja jest ciężka. A jednak zjemy i maszerujemy dziś już nie na zapasach po-

niemieckich, lecz na własnej produkcji, tempo której w porównaniu z innymi krajami, jak Grecja, Jugosławia, Węgry, a nawet Francja, wzrasta rekordowo. Główne niebezpieczeństwo dla pomysłu rozwoju kraju stanowi niewątpliwie kryzys aprowizacyjny. Mówca wyraża przeświadczenie, że rok przyszły będzie poważnie się różnił pod tym względem od roku bieżącego i produkcja konsumpcyjna zacznie doganiać produkcję dóbr wytwórczych.

Sądy obywatelskie

W 8 numerze Dziennika Ustaw RP pod poz. 64 ogłoszone zostały długo oczekiwane prawo o sądach obywatelskich.

W skład sądu obywatelskiego wchodzi: sędzia obywatelski, jego zastępca i sześciu ławników.

Sędzią obywatelskim może być ten, kto posiada obywatelstwo polskie, korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich, mieszka przynajmniej od roku w danej gminie, jest nieskazitelnej charakteru, ukończył 30 lat życia i włada językiem polskim w słowie i piśmie.

Sędzię obywatelskiego, jego zastępcę i ławników wybiera gminna (miejska) rada narodowa na trzy lata.

Sądy obywatelskie rozpoznają sprawy: cywilne — o ochronę zakłócenia lub przywrócenia utraconego posiadania przygranicznych pasów ziemi, o wynagrodzenie szkód do 1.500 złotych, o należności rolników, rzemieślników i kłupców do 1.500 zł z zakresu spraw karnych — sprawy o niektóre wykroczenia, o szkody leśne i polne, o naruszenie przepisów przeciwalkoholowych, o lekkie uszko-

dzenie ciała, naruszenie nietykalności celestnej, najście domu, niektóre zniewagi i obelgi, uszkodzenie cudzego mienia, a ponadto sprawują sądownictwo polubowne. W gminach wiejskich sędzią obywatelski prowadzi księgę umów, w których mieszkańcy gminy mogą sporządzać akty i umowy, niewymagające formy notarialnej.

Sądy obywatelskie rozpoznają sprawy w składzie sędzię obywatelskiego jako przewodniczącego i dwóch ławników. Od wyroku sądu obywatelskiego służy apelacja do sądu okręgowego.

Sądy obywatelskie służyć mają w pierwszym rzędzie celom społeczno-wychowawczym. Powierzenie czynnikowi społecznemu sądownictwa niektórych spraw, drobnych spraw, lecz mających dla szerokiej mas ludności istotne znaczenie, wyrabiać będzie w tych masach poczucie wzajemnej odpowiedzialności obywateli za porządek prawny kraju i zarazem ugruntowywać będzie w świadomości tych mas zrozumienie znaczenia praworządności.

Akcja szczepień ochronnych na terenie całego kraju

Warszawa. (PAP) Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, z dniem 15 bm. wkraczamy w okres szczepień masowych przeciw durowi brzuszemu.

W okresie od dnia 15 kwietnia do 15 lipca br. szczepieniu podlegać będą wszystkie osoby, urodzone w latach 1886—1941 włącznie, zamieszkałe lub czasowo przebywające w miastach na całym obszarze Rzeczypospolitej, a ponadto całą ludność z województw: Dolnośląskiego, Śląsko-Dąbrowskiego, Poznańskiego, Pomorskiego, Zachodnio-Pomorskiego, Gdańskiego, Mazurskiego i

Białostockiego. W pozostałych województwach poza ludnością miejską prowadzone będą szczepienia na terenie ognisk epidemicznych, w razie stwierdzenia przez władze wojewódzkie administracji ogólnej istnienia tych ognisk.

W przypadku wcześniejszego otrzymania szczepionki, poszczególni wojewódzcy komisarze do walki z epidemią mogą rozpocząć akcję szczepienną przed terminem 15 kwietnia.

Zwolnienia od szczepień należy udzielać jedynie w wypadkach ważnych przyczyn lekarskich, uniemożliwiających szczepienie.

Z akcji repatriacyjnej

Warszawa. W ciągu miesiąca marca w ramach akcji repatriacyjnej wróciło do Polski około 36.000 Polaków ze Wschodu oraz około 24.000 Polaków z Zachodu.

Od chwili wznowienia akcji repatriacyjnej opuściło nasze Ziemię Zachodnią do dnia 2 kwietnia br. 149.262 repatriantów niemieckich, z tego z samego Szczecina drogą lądową wyjechały do dnia 30 marca 38.994 osoby. Z Dolnego Śląska w dwóch pierwszych dniach kwietnia repatriowano 5169 Niemców.

Wznowienie działalności Polskiego Komitetu do Zwalczania Raka — Inicjatywa na czasie

Wraz z pamiętkami narodowymi, pomnikami, gmachami publicznymi i budowlami monumentalnymi powstaje obecnie szereg instytucji kulturalnych, naukowych i społecznych, które obrabowane i zlikwidowane podczas okupacji, zaczynają powracać do życia. Wśród tych ostatecznych wznowia swą działalność Polski Komitet do Zwalczania Raka, który przez lat kilkanaście przed wojną pracował naukowo, wydawniczo, społecznie i lekarsko.

Przedwojenni działacze na terenie walki z rakiem, których zresztą pozostała znikoma ilość, pragną wskrzęcić Polski Komitet do Zwalczania Raka, i spotykają się na tym terenie z życzliwym poparciem Ministerstwa Zdrowia i z dużym zainteresowaniem Międzynarodowej Unii Przeciwrakowej, do której Polski Komitet przez długie lata należał, a która obecnie na nowo się organizuje i uruchamia.

Niewątpliwie poczynania naszych działaczy przeciwrakowych w dzisiejszych czasach będą bardzo trudne do zrealizowania.

Przedłużenie rejestracji przedwojennych książeczek oszczędnościowych

Warszawa. (PAP) Pomimo przedłużenia terminu rejestracji, liczni jeszcze przedwojenni klienci P. K. O. nie zgłosili do rejestracji posiadanych książeczek oszczędnościowych, rachunków czekowych i polis ubezpieczeniowych P. K. O.

Aby umożliwić i tym klientom dokonanie zgłoszeń, P. K. O. przedłuża jeszcze termin

Elektrobeton nowym materiałem w budownictwie

W dniu 1 kwietnia rb. wszedł w życie układ o wymianie towarowej między Rzeczpospolitą Polską a Konfederacją Szwajcarską. Wzajemian za węgiel Polska ma prawo nabywania w Szwajcarii artykułów przemysłu maszynowego, elektrycznego, chemicznego itp.

W związku z powyższym warto zaznaczyć się jeszcze z nowym materiałem budowlanym — elektrobetonem, którego sposób produkcji chroniony jest patentem szwajcarskim.

Jak wiadomo, beton nie jest izolatorem, a nawet w pewnych warunkach uchodzi za słaby przewodnik elektryczny. Zastosowanie betonu w przemyśle jest bardzo szerokie i różnorodne. Od szeregu lat prowadzone były badania nad stworzeniem z betonu izolatora elektryczności. Dopiero niedawno jednemu z inżynierów francuskich udało się przez dodanie pewn. domieszek i poddanie zwykłego betonu specjalnym procesom termicznym — otrzymać nowy rodzaj betonu, który jest dielektrykiem wysokiej jakości. Otrzymał on nazwę elektrobetonu. Cechy nowego materiału są następujące: odporność na wpływy atmosferyczne, niewrażliwość na ogień, łatwość formowania w dowolne kształty, możliwość zbrojenia w wypadkach, gdy materiał pracować ma na rozciąganie i zginanie.

Próby dokonane z elektrobetonem na wolnym powietrzu, wykazały jego wyższość jako izolatora od porcelany. Dążenie nowoczesnego budownictwa polskiego na ograniczeniu stosowania izolowanych drutów elektrycznych i zastąpienia ich nagimi przewodnikami, zatopionymi w masie izolacyjnej, tworzącej całość z materiałem użytym do budowy murów, podłóg czy stropów. Elektrobeton umożliwia w znacznym stopniu osiągnięcie tego dążenia. Poza tym płyty z elektrobetonu użyte być mogą jako izolacja podłóg pod tablicami rozdzielczymi, skrzynek połączeń kablowych. Nieocenione do wykonania szafek sygnalizacyjnych i usługi oddaje elektrobeton przy instalacjach elektrycznych i wewnątrz mieszkalnych.

Poza walorami technicznymi elektrobeton jest materiałem tanim. Według obliczeń Państw. Zakł. Badania Mat. w Szwajcarii koszt produkcji izolatorów z elektrobetonu jest 100 proc. tańszy od produkcji izolatorów z porcelany.

W rocznicę śmierci twórcy Esperanto

Warszawa. (PAP) W niedzielę, dnia 14 kwietnia br. przypadała 29 rocznica śmierci twórcy języka międzynarodowego - Esperanto — dr. Ludwika Zamenhoffa. Po raz pierwszy od 7 lat esperantysty warszawscy złożyli hołd jego pamięci: Zarząd oddziału warszawskiego Związku Esperantystów urządził uroczystość w niedzielę przy grobie Zamenhoffa.

Odbudowa Zagłębia Donieckiego

Moskwa. (PAP) „Prawda” zamieszcza artykuł ministra przemysłu węglowego dziełnic zachodnich ZSRR — Onyki, wybitnego fachowca w dziedzinie górnictwa, który w zeszłym roku przebywał w Polsce wraz z misją rzeczoznawców radzieckich zaproszonych przez rząd polski. Artykuł ministra Onyki poświęcony jest odbudowie Zagłębia Donieckiego.

Odrodzić przemysł węglowy — pisze autor — uczynić go takim, jakim był przed wojną, oznacza przede wszystkim wypompować z kopalni 650 milionów metrów sześć wody, co równa się osuszeniu jeziora o powierzchni 70 km kw. i głębokości 10 m. Ponadto trzeba odbudować w Zagłębiu Donieckim 2.500 km chodników i sztybów kopalnianych. Oznacza to, że na głębokości 200—700 m pod ziemią trzeba odbudować zasypane tunele, długość których równa się odległości od Moskwy do Paryża.

Trzeba wybudować w Zagłębiu Donieckim tyle mieszkań, ile znajdują się ich w

mieście, liczącym 700—800 tysięcy ludności. Trzeba wreszcie odbudować ponad 5 milionów m. kw. budynków fabrycznych. Należy przyznać, że dzieje przemysłu światowego nie znają tak ogromnych i skomplikowanych prac rekonstrukcyjnych. Wobec tych rozmiarów błędna praca nad odbudową zrujnowanych przez Niemców podczas pierwszej wojny światowej zagłębi węglowych Francji „Nord” i „Pas de Calais”. Zniszczeń było tam 5-krotnie mniej i Francuzi naprawili je w ciągu 5 lat. My zaś musimy odbudować Zagłębie Donieckie o wiele szybciej i nasi górnicy muszą przeprowadzić wyjątkowo szerokie i skomplikowane prace.

W r. 1950 wydobył się w Zagłębiu Donieckim winno być podniesione do 88 milionów ton, co przekracza stan przedwojenny o prawie 3 proc. Należy odbudować w całości 182 wielkie kopalnie i zbudować 60 nowych wielkich kopalni.

bywają „same trupy, a nie siły robocze”. W ciągu 4 miesięcy pół miliona jeńców radzieckich zmarło, a 100.000 chorowało na tyfus plamisty. Westhoff stwierdził, iż nie wiedział, w jakich warunkach transportowano jeńców.

B. kierownik policji bezpieczeństwa we Wrocławiu Wielen zeznał, iż w obozie Luft 3 władze wykryły 99 podkopów, zanim udało się 50 oficerom zbiec. Jeden z nich został ujęty dopiero w Kilonii, inny zaś w Strassburgu. W piśmie zeznania świadek Wielen stwierdził, iż oficerowie zostali rozstrzelani na wyraźny rozkaz Hitlera przez gestapowców.

Na popołudniowym posiedzeniu obrońca Ribbentropa, Horn, przedstawił Trybunałowi dalsze dokumenty, dotyczące sprawy b. niemieckiego ministra spraw zagranicznych.

W dniu następnym rozpoczęła się rozprawa przeciwko zastępcy Himmlera, szefowi Gestapo Kaltenbrunnerowi.

Z procesu w Norymberdze

Zeznanie świadka Westhoffa

W ciągu 4 miesięcy zmarło pół miliona jeńców radzieckich

Norymberga. (PAP) Na śródownym posiedzeniu Międzynarodowego Trybunału w Norymberdze sąd przystąpił do przesłuchania w charakterze świadka b. dyrektora departamentu dla jeńców wojennych gen. Westhoffa w sprawie rozstrzelania 50 lotników brytyjskich za uśmiercenie ucieleczki ze Stalagu Luft 3 w roku 1944.

Oświadczył on, iż był tylko formalnie odpowiedzialny za losy jeńców wojennych, gdyż właściwą pieczę nad obozami dla jeńców spoczywała w rękach oficerów partyjnych. W przeciwieństwie do naczelnych władz partyjnych dowództwo niemieckie było zdania, iż należy trzymać się konwencji międzynarodowej w sprawie traktowania jeńców wojennych.

Prokurator radziecki Polański odczytał sprawozdanie z lutego 1942 r., domagające się, aby jeńców radzieckich nie transportowano do Niemiec w nieopalanym wagonach, gdyż przy-

Nowe określenie podatkowego obrotu

Dotychczasowa ustawa o podatku obrotowym stanowiła w art. 5 (1) że obrotem jest zapłata należna za spełnione świadczenia będące przedmiotem podatku.

Wobec tego obowiązek podatkowy powstawał z chwilą wykonania świadczenia (tj. sprzedaży, dostawy itd.), przy dostawach na kredyt trzeba było do sumy kredytowej dolożyć jeszcze gotówką podatek, który w razie nie zapłacenia kredytowanej sumy powiększał poniesioną stratę. Dekret o podatku obrotowym obowiązujący od 1.1.46. w art. 15 (2) określa: obrotem jest **odpłata** za świadczenia będące przedmiotem podatku. Odpłatą (poza wypadkiem zamiany) jest zapłata gotówką lub przelewem (bezgotówkowym), względnie wekslem, o czym poniżej. Z tego wynika, że obowiązek podatkowy powstaje nie z chwilą wykonania świadczenia (dostawy), lecz z chwilą otrzymania zapłaty. Podatek więc obrotowy staje się płatnym, gdy dostawca otrzyma równowartość: jeżeli zapłata nie nastąpi, to nie ma obowiązku zapłaty podatku. Zatem w przeciwieństwie do dotychczasowego stanu rzeczy, fakt zaksięgowania dostawy skutecznoscią na kredyt, nie podpadający pod pojęcie **odpłaty**, nie pociąga za sobą obowiązku zapłaty podatku. Jest to dla podatnika zmiana bardzo poważna, bo zwalnia go od konieczności wykładania gotówki przy wykonaniu dostawy na kredyt i od podatku w razie nieściągalności pretensji. Jest to ważne przy dostawach dla urzędów i instytucji państwowych i samorządowych, przy których odpłata następuje po załatwieniu urzędowego toku kontroli i likwidacji, nieraz po uzyskaniu dopiero funduszy (kredytów) od władz nadrzędnych. To samo dotyczy też dostaw dla przedsiębiorstw z racjonalizowanymi, w których tok likwidowania zobowiązań upodobił się do toku urzędowego. W tych wypadkach nowa przynosi ulgę dostawcom, przesuwając im zapłatę podatku do czasu uzyskania należności za dostawę.

Powyzsza zmiana pociąga za sobą konieczność księgowania odrębnie utargu gotówkowego, a odrębnie sprzedaży (dostawy) na kredyt, jako też wykazywania przez księgowość sum, które w ciągu miesiąca

wpłynęły za dostawy kredytowane, a które trzeba doliczyć do utargu gotówkowego.

Saldo r-ków dłużników za dostawy niezapłacone będzie się musiało równać saldu r-ku sprzedaży na kredyt, czyli praktycznie nadwyżka tego r-ku ponad kwotę sald dłużników, jak wyżej będzie przenoszona z końcem każdego miesiąca na r-k utargu gotówkowego i z niego podlegnie opodatkowaniu jako uzyskana w danym miesiącu odpłata, czyli obrót. Z tego wynika, że zadłużenia za należności nie będące dostawami jak odsetki zwłoki, koszty prawne itp. trzeba będzie księgować na r-kach oddzielnych, aby nie weszły w sumy odpłat za dostawy.

Przy zapłacie należności wekslem wierzyciel w miejsce roszczenia za dostawę, nabywa roszczenia z weksła, nie mając już właściwie związku z dostawą; w rzeczywistości jednak gospodarczej weksel jest dla dostawcy przyrzeczeniem zapłaty ze strony dłużnika i nie jest odpłatą, która następuje dopiero z chwilą zapłaty weksła. Ponieważ jednak księgowanie odpłaty dopiero z chwilą zapłaty weksła, ewentualnie przerwaniem, prowadziłoby do komplikacji, praktycznie będzie traktować pozy-

cje pokryte weksłami jako zapłacone, a dopiero weksle nie ściągalne potrącać z wpływów za dostawy kredytowane, oczywiście przy udokumentowaniu nieściągalności, potrzebnym zresztą, przy obliczeniu podstawy podatku dochodowego.

Trzeba się liczyć z tym, że władze wymiarowe silną rutyną dotychczasowej i w dążeniu do wykazania jak najwyższych przepisów podatkowych, będą zrazu zwalczały powyższe ujęcie rzeczy, ale będzie to zadaniem organizacji gospodarczych i zawodowych wystąpienie się o stosowną wykładnię ze strony Ministerstwa Skarbu, które zmierzając brzmienie odnosnych postanowień ustawowych zdawało sobie sprawę z konsekwencji, względnie do tych konsekwencji dążyło. Nie mniej warto zauważyć, że po stronie wyżej podanej interpretacji z pewnością oświadczą się wszystkie przedsiębiorstwa upaństwowione, u których wpływ za dostawy z reguły będzie zależny od urzędowego toku likwidowania należności i w których uiszczenie podatku obrotowego dopiero po uzyskaniu odpłaty będzie odgrywało poważną rolę w gospodarce funduszami obrotowymi.

Splaw drzewa Brdą i Drwęcą

Bydgoszcz. Ważną rolę w odciążeniu taboru mechanicznego administracji lasów państwowych spełnia na Pomorzu Państwowa Agencja Drzewna — Paged, współdziałając z Dyrekcją Lasów Państwowych w Toruniu, przy dostawie surowca dla różnych gałęzi przemysłu.

W obecnej chwili duży nacisk kładzie się na transport drewna drogami wodnymi. Od początku marca br. Paged w Bydgoszczy rozpoczął prace przy splawie drzewa Brdą i Drwęcą.

W okręgu Pomorskiej Dyrekcji Lasów Państwowych przygotowano do splawu około 50 tysięcy metrów sześciennych, obecnie około kilkunastu tysięcy metrów sześciennych surowca (jest w trakcie splawu). Przy pracach tych na Drwęcy zatrudnionych jest około 90 flisaków, na Brdzie 50.

Z rozpoczęciem pełnego sezonu przewiduje się zwiększenie liczby flisaków do 200. Dla usprawnienia prac, związanych z transportem drewna, robotnikom przynajmniej się wysokie premie od faktycznie wykonanej roboty od metra. (PAP)

Nawozy sztuczne na warunkach kredytowych dla rolników, którzy wypełnili świadczenia rzeczowe

Warszawa. Celem przyścia z pomocą rolnikom, którzy wypełnili całkowicie obowiązek świadczeń rzeczowych, a mają trudności w nabywaniu nawozów sztucznych drogą wymiany za zboże, względnie gotówkowego zakupu po cenach komercyjnych — Minister Agrowacji i Handlu wydał w dniu 16 bm. zarządzenie, które wprowadza w poszczególne województwach, gdzie pomoc ze strony Państwa jest niezbędna, sprzedaż nawozów sztucznych na następujących warunkach kredytowych:

1. Z uprawnienia nabywania nawozów na skrypty dłużne korzystać mogą rolnicy, posiadający gospodarstwa: a) do 2 ha — jeżeli wypełnili świadczenia w 50 proc. pierwotnego wymiaru i b) od 3—8 ha, o ile wywiązały się w 100 proc. z obowiązku świadczeń rzeczowych — w zakresie dostaw zbóż. Ograni-

czenie obszaru gospodarstw nie obowiązuje na Ziemiach Odzyskanych.

2. Sprzedaż kredytowa nawozów sztucznych odbywać się będzie w ten sposób, że za każde 100 kg saletry lub saletrzaku rolnik wpłaca przy odbiorze nawozu 150 zł i składa jednocześnie skrypt dłużny, zobowiązujący go do bezpłatnego dostarczenia do spółdzielni w terminie do 1 grudnia br. 65 kg żyta, owsa, względnie jęczmienia, albo 38 kg pszenicy.

Natomiast za każde 100 kg innych nawozów rolnik wpłaca przy odbiorze zł 100 oraz składa skrypt dłużny, zobowiązujący go do bezpłatnego dostarczenia spółdzielni w tym samym terminie 50 kg żyta, owsa, względnie jęczmienia, bądź też 30 kg pszenicy.

3. Spłata zbożem winna być dokonana w tej samej spółdzielni, w której rolnik nabył nawozy sztuczne.

4. Sprzedaż nawozów na warunkach kredytowych odbywać się będzie w ramach tych ilości, jakie zostaną przeznaczone na ten cel poszczególnym powiatom.

5. Rolnicy, pragnący skorzystać z prawa nabycia nawozów na warunkach kredytowych, obowiązani są przedstawić spółdzielni nakaz obowiązkowej dostawy (wymiar świadczeń rzeczowych) oraz poświadczenie wykonania obowiązkowych dostaw. Poza tym konieczne jest zaświadczenie soltysa, bądź wójta, stwierdzające obszar posiadany przez danego rolnika gospodarstwa.

6. Dla celów kontroli spółdzielnie prowadzić będą wykazy imienne rolników, którzy dokonali zakupu nawozów sztucznych na zasadach powyższego zarządzenia.

7. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 6 kwietnia 1946 r.

Z Ziemi Odzyskanych

Ministerstwo Ziemi Odzyskanych wyjaśnia Użycie środków lokomocji w tegorocznej akcji siewnej

Warszawa. (PAP). Ministerstwo Ziemi Odzyskanych okólnikiem z dnia 3 kwietnia br., przypominając wydane dotąd zarządzenia, dotyczące użycia środków lokomocji w tegorocznej akcji siewnej, wyjaśnia, że za zgodą Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych (Główny Pełnomocnik Akcji Siewnej), konie własne Ministerstwa Leśnictwa (Dyrekcji Lasów Państwowych i personelu, zatrudnionego

w Administracji Lasów Państwowych), mogą być zwolnione od przymusowej mobilizacji w trybie administracyjnym dla celów Wiosennej Akcji Siewnej w wypadkach koniecznego zatrudnienia ich przy zwózce materiału leśnego, potrzebnego dla kopalni. We wszystkich innych wypadkach konie te muszą być użyte dla wiosennej Akcji Siewnej. (PAP)

Ziarno siewne z ZSRR dla Ziemi Odzyskanych

Warszawa. (PAP). Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przeznaczyło 90.000 ton zboża siewnego, importowanego ze Związku Radzieckiego w całości dla Ziemi Odzyskanych.

Do dnia 5 kwietnia br. z powyższej ilości otrzymano 67.000 ton ziarna.

Pierwsze partie w ilości 35.500 ton Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rol-

nych skierowało na Śląsk Dolny i do woj. śląsko-dąbrowskiego. Następnie woj. gdańskie otrzymało 10.100 ton ziarna siewnego oraz Pomorze Zachodnie — 9.600 ton, Ziemia Lubuska — 5.800 ton, okręg mazurski — 5.600 ton, przyłączone powiaty woj. białostockiego — 400 ton.

Archiwa dokumentów historycznych Ziemi Odzyskanych

Warszawa. Ministerstwo Ziemi Odzyskanych poleciło zarządom miast na Ziemiach Odzyskanych zaprowadzenie kronik miejskich, któreby odzwierciedlały życie, postęp i rozwój miast. Zadaniem tych kronik ma być utrwalenie i przekazanie potomności obrazu wybitków i prac nad przywróceniem Ziemiom Odzyskanym właściwego im i naturalnego oblicza. W szczególności kroniki mają przedstawić stan miasta w chwili przejęcia go przez władze polskie, przebieg prac początkowych i osłabienia początkowego okresu. Po tej wstępnej, ex post opracowanej części kroniki mają zawierać bieżące informacje, mające znaczenie polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalne oraz takie, które będą ilustrowały osiągnięcia w dziedzinie zagospodarowania i odbudowy miast. Kroniki winny

zawierać kwartalne zestawienia statystyczne zaludnienia, osadnictwa, placówek gospodarczych, kulturalnych i z innych dziedzin. Zestawienia takie winny dać porównania bieżącego okresu z ubiegłym.

Poza kronikami władze miejskie winny zabezpieczyć i otoczyć opieką wszystkie dokumenty i akta z dawnych lat, przede wszystkim akta, dotyczące przeszłości historycznej, historyczne dokumenty praw i przywilejów, uzyskanych przez miasto, akta w sprawie organizacji przedsiębiorstw i zakładów miejskich, dokumenty o miejscowym zwyczaju i obyczaju, o herbie i pieczęci miejskiej, akta dotyczące zmian granic miasta i wszystkie wogóle dokumenty o trwałym znaczeniu dla historii państwa, miasta i dla badań naukowych.

Zapotrzebowanie na rzemieślników

Szczecin. (ZAP). Jak już donosiliśmy w najbliższych dniach zostanie podpisany pomiędzy władzami polskimi

i radzieckimi układ, na mocy którego przejmemy w porcie szczecińskim trzy komplety zbiorników i urządzeń naftowych. Tereny te weźmie w zarząd Centrala Produktów Naftowych, która już obecnie czyni przygotowania do natychmiastowego przeprowadzenia remontu tychże urządzeń. W tym celu Centrala Produktów Naftowych poszukuje 15 spawaczy, 35 ślusarzy, 20 cieśli, 10 stolarzy, 20 elektryków i 50 robotników niewykwalifikowanych. Pracowników tych przyjmuje się natychmiast.

Świadczenia rzeczowe na Ziemiach Odzyskanych

Według danych na dzień 25 marca br. w terenach odzyskanych zdano ogółem 91.350,7 ton ziemniaków i 107.288,3 ton zboża.

Przedują Mazury: 153,3 proc. dostaw ziemniaków i Śląsk Opole: 102,7 proc. zbóż.

Traktory w Akcji Siewnej

Warszawa. (PAP). Dla zwiększenia wydajności pracy traktorzystów ustalono system plac na podstawie premii progresywnej (od 30—60 zł. za każdy wyorany hektar).

Poza tym przeznaczono 2.000.000 zł. na premiovanie dodatkowe najlepszych traktorzystów, mechaników i kierowników stacji w granicach od 3 do 15 tysięcy złotych, w zależności od zaoranej areali w sezonie wiosennym.

Z minionych czasów Ziemi Sztumskiej

Zapiski kronikarskie o Sztumie i okolicy, mało tego, że stwierdzają rdzenną polskość tych ziem, to jednocześnie są bardzo ciekawe, a nieraz nawet i wprost zabawne.

Oto popatrzymy, co podaje na temat panujących tu ongiś stosunków społecznych ks. Władysław Łęga w swych opisie o Ziemi Sztumskiej.

„Pod względem socjalnym mieszkańcy okolicy Sztumu dzielili się na gburów, chałupników i robotników. Gbur, nazwa pochodząca od niemieckiego Bur — określa tutejszego chłopca wielce nieraz zamożnego. Posiadał bowiem przeciętnie około 200 morgów ziemi. Jako chałupnika określano małorolnego, który posiada chałupę czyli dom i kilka morgów roli. Stan robotniczy dzielił się na takich, co żyli pod panem i tych co byli na frejce. Pierwsi zależeli od pana, któremu przez cały rok wystugiwali się, otrzymując w zamian mieszkanie i ogniarę t. j. ordynarię, — drudzy natomiast mieszkali gdzieś na dani, dzierża-

wiac izbę i wybierając sobie pracę według własnego upodobania.

Prócz tych warstw społecznych byli po majątkach i u gburów parobcy i dziewczki, pobierający wynagrodzenie roczne w postaci: 70 talarów, 10 centnarów kartofli, 2 ctr. żyta, ćwiartkę grochu, 3 mtr. drzewa, jedną furmankę i dwie suknie po 4 talary.

Ludność tutejszą cechowała wielka pobożność, a księdzka bardzo poważano. I jeśli wysyłano syna do szkoły, to zwykle w tej nadziei, że będzie księdzem. Nauczyciele dawniejsi, choć urzędnicy państwowi — w wielkiej części byli Polakami, rozmawiali z ludnością po polsku i służyli radą w każdej potrzebie. Nauczyciela nazywano „szkulnym”. Szandara, czyli żandarma, widywano niechętnie.

Na początku ub. stulecia po Ziemi Sztumskiej wędrował cały szereg charakterystycznych dziadów, trudniących się żebranią. Był niejaki Jasiak z Białejgóry, krótkowidz, który słynny był z tego, że nosił stale 7—9 par spodni i który to opowiadał przy każdej sposobności historię swego życia, jak to rodzice, wyjeżdżając do Ameryki, pozosta-

wili go na dworcu w Malborku bez środków do życia. Drugim był niejaki Gruna, olbrzym, który stale śpiewał.

Ludność była do tego stopnia oszczędna, że nieraz cnota ta przechodziła w sknerstwo. Nie obcym był wypadek spotkać starszków, którzy pieniądze przechowywali w pończoszce. Małżeństwa zawsze kojarzyły się na podłożu materialnym. Dziewczyny gołe, jak pasternak — jak mówiono, bez posagu, nie miały widoków zamążpójścia.

W życiu społecznym i gospodarczym miały pewne znaczenia jarmarki i odpusty, które ściągały znaczne rzesze ludności. W Sztumie odbywały się targi dwa razy na tydzień żywnościowy i kilka razy do roku kramny i bydłowy. Odpusty natomiast miały miejsce w Podstolinie na M. B. Szkaplerznej, w Starymtargu na Przemienienie Pańskie, w Nowymtargu na Wszystkich Świętych, w Sztumie na św. Annę itd. Dnie te były okazją odwiedzania krewnych i znajomych nieraz z bardzo odległych stron.

Tak płynęło życie na Ziemi Sztumskiej ongiś — po dzień dzisiejszy natomiast uległo znacznym zmianom.

Kronika

— Walne Zgromadzenie Tow. Przyjaciół Żołnierza. Przypomina się, że we wtorek, dn. 16 bm., o godz. 18, odbędzie się w Domu Żołnierza, przy ul. Prowiantowej 8-10, Walne Zgromadzenie Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza, Oddział w Grudziądzu.

Obecność wszystkich członków konieczna.

— Wypłata zaległego zasiłku. Wypłata zaległego zasiłku wojskowego dla rodzin osób zdemobilizowanych, którzy do miesiąca lutego zgłosili swój powrót w Wydziale Wojskowym tuż. Zarządu Miejskiego, odbędzie się we wtorek, dnia 16 kwietnia br.

o 1 godz. 9—10 nr 352—600
od godz. 10—11 nr 601—700
od godz. 11—12 nr 701—754

Wypłata odbędzie się tylko dla rodzin, obarczonych conajmniej dwójką dziećmi. Reszta otrzyma zasiłek po Świętach.

— Żołnierz radziecki prosi o odszukanie panny Jurkowskiej Zofii, którą zaopiekowała się nim, gdy był ranny w Grudziądzu, ratując mu życie.

Ponieważ Sekcji Śledczej Komendy MO nie udało się odszukać Jurkowskiej, przeto podając powyższe ogłoszenie w prasie, spodziewamy się, że tym sposobem będzie można odszukać wymienioną, która zechce łaskawie zgłosić się w Sekcji Śledczej Komendy MO Grudziądz, ul. Sobieskiego 23.

„Złota niedziela”

Wczorajsza niedziela palmowa, zwana popularnie „złotą” — minęła pod znakiem wzmożonego ruchu ulicznego. — Złożyła się na to piękna pogoda, jak nie miej otwarte składy handlowe od godz. 13—18.

Przed oknami wystawowymi gromadziły się liczni przechodnie, wnętrza składów natomiast świeciły pustkami. I nic dziwnego. Od pewnego czasu jesteśmy świadkami istnej orgii cen. Człowiek uczciwie pracujący i uczciwie zarabiający, nawet marzyć nie może o tym, by zrobić sobie jakiś sprawunek. Eleganckie buciki, czy apetyczne smakołyki dostępne są tylko dla szabrowników i różnego rodzaju kombinatorów.

Do sprawy tej powrócimy.

Prośba o dary dla ubogich

„Caritas” przy kościele św. Mikołaja chciałaby swoich podopiecznych obdarzyć z okazji Świąt Wielkanocnych. Ponieważ zasoby własne są zbyt szczupłe, przeto apelujemy do ofiarnych serc naszego społeczeństwa o złożenie drób, bądź w gotówce lub w naturaliach w biurze „Caritas”, które jest otwarte codziennie od godz. 10—12.

Roczne walne zebranie Cechu Fryzjerskiego

W ubiegłym tygodniu odbyło się roczne walne zebranie Cechu Fryzjerskiego w Grudziądzu. W zebraniu wziął udział naczelnik Wydziału Przemysłowego ob. Sychalski, oraz kierownik biura Związków Cechowych, ob. Wiland.

Po sprawozdaniu ustępującego zarządu, któremu udzielono absolutorium, wybrano nowe władze cechu w następującym składzie:

Starszy cechu: Tęglerski Florian; podstarzy: Krajewski Aleksander; sekretarz: Janowski Bernard; skarbnik: Wiśniewski Edm.; ławnicy: Landa Władysław i Kotlewski Maksymilian.

Żłóż ofiarę na Pomoc Zimową!

Z powiatu

Radzyn

— Zgon ob. Jarzyńskiego w Szumilowie. W Szumilowie zmarł Jarzyński Franciszek, lat 39, któryteraz wrócił z obozu, w którym przebywał jako jeńiec z armii z 1939 r. Zmarły cierpiał na wadę sercową, skutkiem czego zmarł. Ponieważ wdowa nie posiadała wogóle żadnych zasobów na pokrycie kosztów pogrzebu, mieszkańcy Gromady Szumilowo złożyli na ręce wdowy 1280 złotych.

Za okazaną pomoc składa wdowa wszystkim ofiarodawcom dobrego serca, a w szczególności inicjatorce, ob. Urbańskiej, serdeczne „Bóg zapłać”. — Maria Jarzyńska, Szumilowo

— Klub Sportowy „Radzynianka”. Ostatnio utworzony został Klub Sportowy pod nazwą „Radzynianka”. W skład zarządu wchodzi: prezes: ob. Zakrzewski Zenon, nauczyciel; sekretarz: Groszewski Ludwik; skarbnik: Olszewski Zygfryd; gospodarz: Schmidt Edward.

Klub Sportowy podzielony został na trzy sekcje: piłki nożnej, boks, lekko-atletykę.

„Radzynianka” liczy dotąd 31 członków. Z chwilą nastania ciepłych dni rozpoczną poszczególne sekcje swoje sporty.

Grudziądzki ośrodek kultury i pamiętek

Muzeum Miejskie w Grudziądzu, jako jedno z pierwszych w Polsce, zdołało się dźwignąć z ogólnego zniszczenia, jakim uległo w czasie działań wojennych, by sprostać swemu zadaniu w dobie odbudowy Polski. Spełnia ono dziś rolę kulturalno-oświatową społeczeństwa dorosłego i rolę wychowawczą młodzieży szkolnej. Opinia, jaką wyraziły mianowicie czynniki urzędowe z Wojewódzkiego Urzędu Kultury i Sztuki oraz Kuratorium Szkolnego, pokrywa się w całości z ogólnym zadaniem Muzeum.

Nieomal codziennie zwiędają go wycieczki zbiorowe uczniów szkolnych jak i osób dorosłych. Kustosze Muzeum, ob. Błażno Józef, każdą wycieczkę oprowadza po zbiorach i wskazuje na najcenniejsze eksponaty, przyczem największy nacisk kładzie się na prehistorię, jako nowy przedmiot naukowy, objęty w programie nauczania w szkołach powszechnych.

Wspomnieć należy jeszcze, że w pracowni kustosza gromadzi się i opracowuje nowe eksponaty, a w szczególności okazy przyrodniczo-botaniczne, które w dużej części zasilał przez prof. Sliwę. Nagromadzony materiał znajduje się niebawem w osobnej sali Muzeum, niewątpliwie ku pełnemu zadowoleniu i pożytkowi młodzieży szkolnej i miłośników przyrody.

Spryjni amatorzy cudzych pieniędzy podszywający się pod „AK”

Pomysł niektórych osobników, nie chcących pracować i żyć bez troski, dochodzą już często do szczytu perfidii.

Na bardzo sprytny pomysł łatwego zdobycia 10.000 zł wpadli dwaj „cwaniacy” z Grudziądza, Bronisław Brzuszkiewicz i Ludwik Bartoszewski, zamieszkali przy ul. Długiej 32, którzy niestety wymarzonej kwoty pieniędzy nie zdobyli, a znaleźli się w dniu 5 bm. na ławie oskarżonych.

Akt oskarżenia zarzuca im, że dnia 16-go lutego br. w Grudziądzu, działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej zmuszali Jana Piórkowskiego, fryzjera z ul. Starej 23, do dania im kwoty 10.000 zł, wzywając go do złożenia tej kwoty w wysłanym do niego liście anonimowym, w którym zagrozili zabiciem jego samego i jego żony w razie niewykonania tego żądania.

Dwaj wyżej wspomniani „panowie”, trudniący się handlem przygodnym, spotkali się w zacisznej restauracji „Pod Pocztą”, i wypieczyli sobie kilka wódek, wpadli na pomysł łatwego zdobycia pieniędzy.

Brzuszkiewicz podyktował Bartoszewskiemu list treści następującej:

„Wzywam się Pana do złożenia kwoty 10.000 zł do godz. 18 w restauracji „Pod Pocztą” pod kanapę przy ostatnim stole, obok pieca. W razie niewypełnienia tego rozkazu, życie Pana i pańskiej żony nie jest warte 10 centów.” Podpis: Kapitan B., AK.

List ten przesłał oskarżeni przez chłopca do fryzjera Piórkowskiego, który, jak zeznał sam przed sądem, bardzo się jego treścią przestraszył, gdyż w owym czasie aktualną była sprawa napadów band NSZ w woj. białostockim.

Naradziwszy się z żoną, zameldował sprawę tę natychmiast milicji, która z miejsca weszła śledztwo.

Funkcjonariusze sekcji śledczej udali się do restauracji „Pod Pocztą” i czekał na „odbiorców gotówki”. O oznaczonym czasie zjawił się Brzuszkiewicz i po zaciąganiu okiem zerknął w kierunku kanapy, naturalnie z miejsca został ujęty i osadzony w areszcie, razem ze swoim towarzyszem.

Oskarżony na zapytanie sądu, co go skłoniło do napisania wspomnianego anonimowo i dlaczego został on podpisany rzekomo przez AK, tłumaczył się, że był pijany i sam nie wie, jak to się stało, chyba szatan go opętał.

Sąd w składzie wicepr. SO sędz. Eichorna i w asyście sędz. dr Pikora i Liebicha, ogłosił wyrok, skazujący Bronisława Brzuszkiewicza na 1 rok więzienia z zaliczeniem okresu aresztu śledczego i utratę praw obywatelskich na okres 3 lat.

Bartoszewskiego Ludwika, który, jak wynikało z przewodu sądowego, był tylko narzędziem Brzuszkiewicza, sąd skazał na 1 rok więzienia z zawieszeniem na okres lat 5.

Dodać należy, że osk. Brzuszkiewicz jest „specjalistą” w wyszukiwaniu różnych łatwych sposobów zdobycia pieniędzy, bo już niejednokrotnie był karany za kradzieże, oszukiwania i inne przestępstwa.

Z ruchu wydawniczego

— „ŻYCIE GOSPODARCZE”. Wyszedł w Katowicach numer 7-my tego czasopisma z datą 31 marca br. i zawiera następujące artykuły: Wielka rola Polski na dziś i jutro. — Prof. Witold Krzyżanowski: Teoretyczne podstawy gospodarki planowanej. — Inż. Miecz. Lesz: Przemysł pracuje dla komunikacji. — Mgr. Stanisław Bagiński: Rola handlu państwowego w zbyciu artykułów przemysłowych. — Jerzy Poznański: Aktualne problemy gospodarcze Anglii. — Mgr. Janusz R. Jeżewski: Rozwój gospodarki radzieckiej. — Mgr. J. Grzbiela: Bielsko — Biała, jako wspólne miasto. — Mgr. Karol Szmidt-Laski: Bielski przemysł włókienniczy. — T. Bielski: Przemysł wełniany w Bielsku. — Inż. St. Białobłowski: Przemysł metalowy okręgu bielskiego. — Józef Mańkowski: Z drogi kamienia. — Na fali. — Mgr. Kazimierz Sowa: Polski Komitet Normalizacyjny pracuje. — Roman Grudziński: O jednolitość organizacyjną spółdzielczości. — Działalność „Społem” w okręgu Śląsko-Dąbrowskim. — Poza tym idą rubryki: Z tygodnia na tydzień. — Spółdzielczość. — Z całego świata. — Z kraju. — Przegląd wydawnictw.

UNIEWAŻNIAM legitymację Ubezpieczalni Społecznej nr. 7138275 na nazwisko Senkowski Kazimierz, Grudziądz, ul. Mało-Groblowa 2

zef, każdą wycieczkę oprowadza po zbiorach i wskazuje na najcenniejsze eksponaty, przyczem największy nacisk kładzie się na prehistorię, jako nowy przedmiot naukowy, objęty w programie nauczania w szkołach powszechnych.

Wspomnieć należy jeszcze, że w pracowni kustosza gromadzi się i opracowuje nowe eksponaty, a w szczególności okazy przyrodniczo-botaniczne, które w dużej części zasilał przez prof. Sliwę. Nagromadzony materiał znajduje się niebawem w osobnej sali Muzeum, niewątpliwie ku pełnemu zadowoleniu i pożytkowi młodzieży szkolnej i miłośników przyrody.

cze gry i inne kombinacje, a tym razem nie udało mu się „pomysłowa sztuczka”, nawet pod pretekstem AK. Będzie miał dość czasu do przemyślenia, czy nie lepiej opłaci się pracować solidnie i rzetelnie, bo przecież sprawiedliwość, wcześniej czy później, stanie się zadość.

Ze sportu

Znany grudziądzanin Marchlewski zwycięża w pierwszych zawodach pływackich w Gdyni

W zawodach pływackich w Gdyni na basenie Szkoły Morskiej zwyciężył KKS „Grom” 160 pkt. przed KKS „Brda” Bydgoszcz 72 pkt. i KKS „Pomorzanin” Toruń 64. „Grom” Gdynia, mając w szeregu swych zawodników tej miary, co Marchlewski (dawniej „Sokół” Grudziądz), Makowski i Gumkowski (dawniej AZS Warszawa) zapowiada się w bieżącym sezonie jako najsilniejsza drużyna. Wyniki były następujące:

40 m st. dow.: 1) Marchlewski („Grom”) 0,22,5 sek.; 2) Kubiak J. („Brda”) 0,24,7 sek.; 3) Buhl („Brda”) 0,25,2 sek.

100 m st. dow.: 1) Marchlewski (Grom) 1,05,8 sek.; 2) Kurek (Grom) 1,16,3 sek.; 3) Kubiak 1,18,3 sek.

40 m styl klas.: 1) Krzyżanowski (Grom) 0,32,8 sek.; 2) Felchnerowski (Pomorzanin) 0,32,2; 3) Dobucki (Pomorzanin) 0,33,5 sek.

Sztafeta 5x40 m: 1) KKS „Grom” Gdynia 2,02,6 sek.; 2) KKS „Brda” Bydgoszcz 2,11 sekund; 3) Szkoła Morska 2,15,0 sek.

Weryfikacja Sportowców Pomorza

Specjalna Komisja Weryfikacyjna, powołana przez Pom. OZPN do orzekania w sprawach o naruszenie etyki względnie godności sportowca polskiego w okresie okupacji przez zawodników piłkarskich, wydała szereg orzeczeń. Zweryfikowani zostali zawodnicy Osmański, Kamiński, Wiśniewski i Kosobudzki

TRENINGI REPREZENTANTÓW MIASTA GRUDZIĄDZA

Treningi piłkarskie wyznaczonych graczy do reprezentacji Grudziądza odbywają się w każdy wtorek i czwartek, o godz. 17, na boisku garnizonowym. Uczęszczanie obowiązuje.

Migawki filmowe

Wytwórnia nowosyberyjska ukończyła film p. t. „Gwardziści syberyjscy”, przedstawiający dzieje jednego z syberyjskich korpusców, który przeżył szlak bojowy od Rżewa do wybrzeża Bałtyku.

W jednym z wieńców kin w Sztokholmie wyświetlono film amerykański p. t. „Niebezpieczny blask księżycy”. Tematem filmu jest obrona Warszawy w roku 1939. Dochód z pierwszego pokazu filmu przeznaczony został na rzecz szwedzkiego Towarzystwa Pomocy Warszawie.

We Francji czynnych jest obecnie 50 wytwórni filmowych, które mają do dyspozycji 4 większe atelier: trzy w Paryżu i jedno pod Niceą.

Powiatowa Spółdzielnia R. H. „Samopomoc Chłopska”

Grudziądz, ul. M. Focha 12 - Tel. 1093 i 1344

polecia na zapłaty wiosenne po korzystnych cenach, dopóki zapasu starczy:

koniczynie:
biała, czerwona, szwedzka, lucerna, wyke, peluszkę, grochy

buraki pastewne:
czerwone, żółte i półcukrowe

oraz nasiona:
warzywne i kwiatowe

w drobnej sprzedaży w sklepie naszym przy Głównym Rynku 7, w większych ilościach przy ul. M. Focha 12, narożnik ul. Kwiatowej

Z ŻYCIA PARTII

KURS KROJU

OM TUR zawiadamia zainteresowanych, iż zapisy na kurs kroju i szycia zostały przedłużone do dnia 20 bm.

Zapisy przyjmuje sekretariat OM TUR Grudziądz, Wybickiego 38-40.

KONCESJONOWANE KURSY SAMOCHODOWE

Szkoła Kandydatów na kierowców samochodowych przy OM TUR zawiadamia, iż zapisy na III kurs przyjmuje sekretariat OM TUR do dnia 20 kwietnia br. Informacji udziela sekretariat OM TUR Grudziądz, Wybickiego 38-40.

OM TUR

W poniedziałki, o godz. 18.30, zebrania sekcji teatralnej.

We wtorki lekcja śpiewu o godz. 18 — głosy męskie, o godz. 19 cały chór.

Z uwagi na konieczność przygotowania programu 1-majowego, uprasza się o liczny udział w lekcjach.

KS STOCZNIA 16 ELBLĄG — LOTNICY RADZIECCY 3:3 (2:1)

W niedzielę, 7 bm., odbył się pierwszy w tym sezonie na terenie miasta Elbląga mecz piłkarski na boisku miejskim pomiędzy Stocznią nr 16 a Lotnikami Radzieckimi z Elbląga, który zakończył się wynikiem 3:3 (2:1). Spotkanie to obfitowało w wiele pięknych momentów. Poziom gry równej, przyczem u Lotników zauważalne było można więcej zgrania oraz opanowania piłki, natomiast ambicja i ofiarności graczy Stoczni wzbudziły podziw publiczności. Szkoda tylko, że boisko nie było odpowiednio przygotowane do tego spotkania. Mamy nadzieję, że gospodarze zainteresują się stanem boiska, aby uniknąć nieszczęśliwych wypadków w czasie zawodów. Sędziował bez zarzutu kpt. Piątkowski

wszyscy z KKS „Pomorzanin” Toruń oraz zawodnik pocztowego KS Bydgoszcz Renisch, Zawodnicy Lubawy i Stock z KKS Brda oraz Skopowski z Pocztow. KS ukarani zostali surową naganą za udział w czasie okupacji w meczu międzymiastowym Bydgoszcz—Warszawa w Warszawie.

TRENINGI GKS

Treningi Grudziądzkiego KS, sekcji gier sportowych, odbywają się w każdy wtorek i czwartek o godz. 18.30, w szkole przy ulicy Brackiej.

Zapowiedziana realizacja filmu „Quo Vadis” rozpoczęta została równocześnie w Londynie i w Rzymie.

Angielska produkcja filmowa zamierza zrealizować przeróbkę filmowe sztuk Bernarda Shawa „Candida” i „Androkles i lew”.

Rekord frekwencji na ekranach Nowego Jorku pobit film amerykański p. t. „Week end w hotelu Waldorf”. Jedno z codziennych pism angielskich drukowało scenariusz tego filmu w odcinkach.

Słynna artystka amerykańska Bette Davis, otrzymała nowe pole do popisu w podwójnej roli „dobrej” i „złej” siostry w filmie „Skradzione życie”. Film ten wyświetlany był przed wojną w wersji angielskiej, a rolę obu siostr grała wtedy Elżbieta Bergner.

SPRZEDAM prosiętą i kotną kozę. Skup i sprzedaż bydła i koni, Tissler, ul. Kwiatowa 10. (552)

SPRZEDAM 2 bryczki i 2 wozy robocze. Grabowski, Grudziądz, ul. Wybickiego 47. (554)

ZAMIENIĘ mieszkanie 2-pokojowe na 3—4-pokojowe. Chełmińska 58, I ptr. (556)

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną na nazwisko Januszewski Anastazy, Kisielińska, pow. Susz, Dworcowa 2. (557)

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną, wystawioną przez R. K. U. Brodnica na nazwisko Duchewicz Roman. (555)

PIECZATKI GUMOWE
wykonuje
DRUKARNIA POMORSKA

Wydawca: Komitet P. P. S. Grudziądz.
Adres Redakcji: Grudziądz Małogroblowa 2.
Telefony: Administracja 1215.
Redakcja 1319.
Dyrektor drukarni 1310.

CENY OGŁOSZEŃ: Drobne za wyraz 5 zł, dla poszukujących pracy i rodzin. 3 zł. Tłusty druk 100% drożej. Zwykle za tekstem 8 zł, za 1 mm jednołamowy w tekście 15 zł, za 1 mm jednol. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 5 zł, za 1 mm jednol. Komunikaty organizacji zawodowych i społ. (w tekście) 1 zł, za wyraz. Za terminowe ogłoszenie nie przyjm. się odpowiedzialności. Abonament miesięczny 30.— zł.

Drukarnia Pomorska — P. P. S. Grudziądz, ul. Małogroblowa 2, Telefon 1215.

Redaguje Kolegium. — Sekretariat czynny od godz. 8—16-tej. — Redaktor nac. przyjmuje od godz. 11—12. — Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. — Artykuły nadesłane, a nie zamów. nie będą honorowane.